

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 6. decembrī
(OR. en)

16388/23

AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Tirgus stāvoklis, jo īpaši pēc iebrukuma Ukrainā – Komisijas un dalībvalstu sniegta informācija – viedokļu apmaiņa

Gatavojoties Padomes (Lauksaimniecība un zivsaimniecība) 2023. gada 10. un 11. decembra sanāksmei, pielikumā ir pievienots informatīvs dokuments, kurā apkopoti dalībvalstu rakstiskie komentāri par minēto tematu un ietverts jautājums, par kuru prezidentvalsts ierosina diskutēt debatēs.

1. Tuvojās 2023. gada nogale, un vairākas dalībvalstis savos rakstiskajos komentāros ¹ informē, ka situācija Savienības lauksaimniecības tirgos joprojām ir problemātiska. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nedaudz ir samazinājušās svarīgu izejresursu izmaksas, tomēr enerģijas, mēslošanas līdzekļu un barības izmaksas joprojām ir augstas, tāpēc – ņemot vērā, ka izmaksu pieaugums gandrīz nemaz neatspoguļojas lauksaimniekiem maksātajās cenās, – vairākas nozares izjūt spiedienu. Lauksaimniecības peļņas normu un lauksaimnieku ieņēmumus kopumā zemā līmenī notur vairāki faktori, tostarp situācija Ukrainā, pasaules ekonomikas attīstības tempa kritums un nesenie ģeopolitiskie notikumi Tuvajos Austrumos, turklāt papildus jāņem vērā arī nelabvēlīgi laikapstākļi un klimatiskie apstākļi, dzīvnieku slimības un sanitāras problēmas. Dažas dalībvalstis pat ziņo, ka dažos gadījumos tiek nolemts izbeigt ražošanu, un īpaši tas attiecas uz lopkopību. Var secināt, ka, lai Savienībā turpinātu garantēt nodrošinātību ar pārtiku, joprojām kritiski svarīgs ir KLP atbalsts.
2. Tas jo īpaši attiecas uz laukaugu nozari, kur iepriekš iegādāto izejresursu izmaksas bija diezgan augstas, savukārt tagad vairākas dalībvalstis ziņo, ka lauksaimniekiem maksātās cenas 2023. gadā vairāku iemeslu dēļ ir ievērojami kritušās. Vairākas dalībvalstis ziņo arī par mazāku ražu, kam iemesls ir ekstremāli laikapstākļi, un konkurences kāpumu, ko izraisa imports no trešām valstīm. Dažas dalībvalstis informē, ka vēl aizvien problēmas rada liela kravu plūsma no Ukrainas un tas, ka trūkst pietiekamas uzglabāšanas jaudas. Dažos gadījumos ietekmi izjūt arī Eiropas Savienībā ierastās tirdzniecības plūsmas. Diskusijā, kas notika Īpašajā lauksaimniecības komitejā, vairākas dalībvalstis atkārtoti aicināja atcelt vienpusējos aizliegumus, kas noteikti Ukrainas eksportam.
3. Savukārt kā pozitīva ziņa jāizceļ vairāku dalībvalstu informācija par pavisam nelielu piena un piena produktu cenu kāpumu, kuras gan joprojām nav sasniegušas pagājušā gada līmeni. Dažas citas dalībvalstis ir pamanījušas, ka tajā pašā laikposmā viņu ražotājiem nācies pienu pārdot par cenām, kas ir zemākas par pašizmaksu.

¹ 16122/23.

4. Turklāt vairākas dalībvalstis informē, ka arī citu lopkopības produktu peļņas norma izjūt spiedienu – ne tikai joprojām augsto barības izmaksu dēļ, bet arī tāpēc, ka dažos Savienības apgabalos ir bijuši dzīvnieku slimību (konkrēti, Āfrikas cūku mēra, putnu gripas un zilās mēles slimības) uzliesmojumi.
5. Vairākas dalībvalstis ziņo, ka augļu, dārzeņu un citu specializētu kultūraugu tirgus spēcīgi ir ietekmējuši nelabvēlīgie laikapstākļi, kā arī augstās enerģijas un pārstrādes izmaksas, kuru rezultātā ir kritusies ražošanas rentabilitāte. Dalībvalstis ziņo arī par to, ka ir ievērojami samazinājies vīna un bioloģisko produktu patēriņš, ko cita starpā izraisījuši ekonomikas attīstības tempa kritums un inflācija, kā rezultātā patērētāji ir spiesti koncentrēties uz ko citu, nevis svaigu un citādi augstvērtīgu produktu iegādi.
6. Vairākas dalībvalstis informē arī par strauju procentu likmju kāpumu, kas ir vēl viens slogs lauksaimniecībai, īpaši tām saimniecībām, kas ir veikušas ieguldījumus un strauji attīstījušās. Ja procentu likmes ilgstoši saglabāsies augstas, lauksaimniecības attīstības iespējas varētu palikt neizmantotas.
7. Ņemot vērā iepriekš minēto informāciju, tiek uzskatīts, ka būtu lietderīgi rīkot politisku diskusiju par galvenajiem faktoriem, kas ietekmē ES lauksaimniecības peļņu un rentabilitāti un Eiropas lauksaimnieku ienākumus. Kopā ar diskusiju, kurā pārrunātu KLP stratēģisko plānu īstenošanas pirmo gadu, šāda domu apmaiņa varētu būt vērtīgs ieguldījums, lai iepriekš minētās problēmas un izaicinājumus savlaicīgi un efektīvi risinātu ar KLP palīdzību.
8. Tāpēc prezidentvalsts aicina delegācijas ministru debatēs pievērsties šādam jautājumam.

“Ņemot vērā pašreizējo starptautisko situāciju un makroekonomikas prognozes, kuri ir galvenie faktori, kas pēc dalībvalstu domām īsā vai vidējā termiņā varētu būtiski ietekmēt lauksaimniecības tirgus, kā arī Eiropas lauksaimniecības peļņu un rentabilitāti?”